

DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2019/1310**z dnia 31 lipca 2019 r.****ustanawiająca zasady dotyczące funkcjonowania europejskiej puli ochrony ludności i rescEU***(notyfikowana jako dokument nr C(2019) 5614)***(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 32 ust. 1 lit. g),

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Respektując podstawową odpowiedzialność państw członkowskich za zapobieganie klęskom żywiołowym i katastrofom spowodowanym przez człowieka, zapewnienie gotowości na ich wystąpienie i reagowanie na nie, unijny mechanizm propaguje solidarność i współpracę między państwami członkowskimi zgodnie z art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i art. 196 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).
- (2) Dzięki przyjęciu decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/420 ⁽²⁾ unijny mechanizm został wzmocniony poprzez zwiększenie wsparcia finansowego Unii dla europejskiej puli ochrony ludności oraz poprzez ustanowienie rescEU.
- (3) Zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. c) decyzji nr 1313/2013/UE zdolności reagowania korzystające ze wsparcia finansowego Unii na pokrycie kosztów związanych z adaptacją należy udostępnić w ramach europejskiej puli ochrony ludności na minimalny okres odpowiadający wysokości otrzymanego finansowania i sięgający od 3 do 10 lat od daty ich faktycznej dostępności. W celu zagwarantowania pewności prawa należy określić dokładne terminy udostępnienia środków.
- (4) Zdolności rescEU powinny zapewniać pomoc w bardzo trudnych sytuacjach, w których wszystkie dostępne zdolności na szczeblu krajowym oraz zdolności państw członkowskich udostępnione w europejskiej puli ochrony ludności nie są wystarczające do zapewnienia skutecznego reagowania na klęski i katastrofy. Należy przyjąć zasady dotyczące ustanowienia zdolności rescEU, zarządzania nimi i ich utrzymania w celu zapewnienia skutecznego wdrożenia zdolności rescEU.
- (5) Zdolności rescEU są udostępniane na potrzeby operacji reagowania w ramach unijnego mechanizmu. Po otrzymaniu wniosku o pomoc za pośrednictwem Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego (ERCC) Komisja, w ścisłej współpracy z wnioskującym państwem członkowskim i państwem członkowskim, które posiada, wynajmuje lub leasinguje zdolności rescEU, podejmuje decyzję w sprawie rozmieszczenia tych zdolności. W celu zapewnienia skutecznego i przejrzystego procesu podejmowania decyzji należy określić kryteria dotyczące decyzji o rozmieszczeniu oraz odpowiednie procedury operacyjne. Należy również określić kryteria dotyczące podejmowania decyzji w sprawie rozmieszczenia w przypadku kolidujących ze sobą wniosków o wykorzystanie zdolności rescEU.
- (6) Zdolności rescEU można wykorzystywać do celów krajowych, gdy nie są one wykorzystywane lub potrzebne do reagowania w ramach unijnego mechanizmu. W celu zagwarantowania, by zdolności rescEU były w gotowości do rozmieszczenia w ramach unijnego mechanizmu w terminie określonym w wymogach dotyczących jakości w odniesieniu do poszczególnych rodzajów zdolności rescEU, należy ustanowić odpowiednie zasady dotyczące krajowego wykorzystania tych zdolności.
- (7) Kiedy zdolności rescEU są wykorzystywane do celów krajowych, państwa członkowskie powinny powiadomić o tym Komisję. System powiadamiania w przypadku krajowego wykorzystania zdolności rescEU powinien być prosty i skuteczny.
- (8) W celu zapewnienia skuteczności operacyjnej należy ustanowić jasne zasady dotyczące demobilizacji i wycofania zdolności rescEU.

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 924.⁽²⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/420 z dnia 13 marca 2019 r. zmieniająca decyzję nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (Dz.U. L 771 z 20.3.2019, s. 1).

- (9) Zgodnie z art. 12 ust. 10 decyzji nr 1313/2013/UE państwa członkowskie mogą w szczególnych przypadkach odmówić oddelegowania pracowników obsługujących zdolności rescEU poza terytorium Unii. Należy ustanowić zasady regulujące te szczególne przypadki.
- (10) Wraz z przyjęciem decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2019/570 ⁽³⁾ zdolności do gaszenia pożarów lasów z powietrza określono jako zdolności rescEU. Aby zapewnić unijną pomoc finansową na rozwój takich zdolności zgodnie z art. 21 ust. 3 decyzji nr 1313/2013/UE, należy określić ich całkowite szacunkowe koszty. Całkowite szacunkowe koszty należy obliczyć z uwzględnieniem kategorii kosztów kwalifikowalnych określonych w załączniku IA do decyzji nr 1313/2013/UE.
- (11) W celu skrócenia czasu na rozmieszczenie i zwiększenia pewności prawa należy doprecyzować warunki dotyczące przyjmowania i wykorzystywania zdolności rescEU. Warunki te powinny stanowić podstawę umów operacyjnych między Komisją a państwami członkowskimi.
- (12) W celu zapewnienia wyeksponowania Unii i rozmieszczenia zdolności rescEU oraz jednolitych warunków wdrażania art. 20a decyzji nr 1313/2013/UE należy w niniejszej decyzji określić zasady dotyczące odpowiedniego wyeksponowania.
- (13) Zdolności rescEU powinny być rejestrowane, certyfikowane i odpowiednio utrzymywane przez państwa członkowskie zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi i międzynarodowymi. Należy również doprowadzić do końca proces certyfikacji w ramach mechanizmu unijnego.
- (14) Od momentu wejścia w życie w dniu 21 marca 2019 r. decyzji (UE) 2019/420 Unia może już zapewniać pomoc finansową na pokrycie kosztów operacyjnych. Należy zatem ustanowić zasady i procedury umożliwiające państwom członkowskim zwracanie się o taką pomoc.
- (15) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią komitetu, o którym mowa w art. 33 ust. 1 decyzji nr 1313/2013/UE,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Przedmiot

W niniejszej decyzji określa się zasady wdrażania decyzji nr 1313/2013/UE w odniesieniu do:

- a) udostępniania na rzecz europejskiej puli ochrony ludności zdolności otrzymujących finansowanie na pokrycie kosztów związanych z adaptacją;
- b) kryteriów dotyczących decyzji o rozmieszczeniu zdolności rescEU, w tym w przypadku kolidujących ze sobą wniosków;
- c) kryteriów dotyczących decyzji o demobilizacji i wycofaniu zdolności;
- d) krajowego wykorzystania zdolności rescEU;
- e) odmowy oddelegowania personelu poza terytorium Unii;
- f) ogólnej treści umów operacyjnych;
- g) wymogów dotyczących wyeksponowania w odniesieniu do wykorzystania zdolności rescEU;
- h) certyfikacji i rejestracji zdolności rescEU;
- i) całkowitych szacunkowych kosztów gaszenia pożarów lasów z powietrza oraz
- j) ustaleń dotyczących wnioskowania o pomoc finansową na pokrycie kosztów operacyjnych.

⁽³⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2019/570 z dnia 8 kwietnia 2019 r. ustanawiająca zasady wdrażania decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE w odniesieniu do zdolności reagowania rescEU i zmieniająca decyzję wykonawczą Komisji 2014/762/UE (Dz.U. L 99 z 10.4.2019, s. 41).

Artykuł 2

Udostępnianie na rzecz europejskiej puli ochrony ludności zdolności otrzymujących finansowanie na pokrycie kosztów związanych z adaptacją

1. Państwa członkowskie otrzymujące wsparcie finansowe Unii na pokrycie kosztów związanych z adaptacją zdolności zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. c) decyzji nr 1313/2013/UE zobowiązują się udostępniać odnośne zdolności na potrzeby europejskiej puli ochrony ludności na różne okresy minimalne odpowiadające całkowitej wysokości otrzymanego finansowania.

Minimalne okresy ustala się następująco:

- a) minimalny okres 3 lat w przypadku zdolności otrzymujących wsparcie finansowe Unii do 300 000 EUR;
 - b) minimalny okres 5 lat w przypadku zdolności otrzymujących wsparcie finansowe Unii od 300 001 EUR do 1 000 000 EUR;
 - c) minimalny okres 7 lat w przypadku zdolności otrzymujących wsparcie finansowe Unii od 1 000 001 EUR do 2 000 000 EUR;
 - d) minimalny okres 10 lat w przypadku zdolności otrzymujących wsparcie finansowe Unii przekraczające 2 000 000 EUR.
2. W przypadku gdy ekonomiczny okres użytkowania zdolności jest krótszy niż minimalny okres, o którym mowa w ust. 1, minimalny okres ustala się na podstawie ekonomicznego okresu użytkowania.
3. Komisja za pośrednictwem ERCC może wyrazić zgodę na zakończenie minimalnego okresu, o którym mowa w ust. 1, w odniesieniu do określonej zdolności, jeżeli zostanie to należyście uzasadnione przez państwo członkowskie.

Artykuł 3

Kryteria dotyczące decyzji o rozmieszczeniu zdolności rescEU

1. Po otrzymaniu wniosku o pomoc ERCC ocenia, czy istniejące zdolności zaoferowane przez państwa członkowskie w ramach unijnego mechanizmu oraz zdolności wcześniej udostępnione na potrzeby europejskiej puli ochrony ludności są wystarczające, aby zapewnić skuteczną reakcję ten wniosek. Jeżeli nie można zapewnić skutecznej reakcji, Komisja za pośrednictwem ERCC podejmuje decyzję w sprawie rozmieszczenia zdolności rescEU zgodnie z procedurą określoną w art. 12 ust. 6 decyzji nr 1313/2013/UE.

2. W decyzji o rozmieszczeniu zdolności rescEU uwzględnia się następujące kryteria szczególne:

- a) sytuację operacyjną w poszczególnych państwach członkowskich oraz potencjalne ryzyko klęsk i katastrof;
- b) stosowność i wystarczający poziom zdolności rescEU do reagowania na klęskę lub katastrofę;
- c) położenie geograficzne zdolności rescEU, w tym szacunkowy czas transportu do obszaru objętego klęską lub katastrofą;
- d) inne istotne kryteria, w tym warunki wykorzystania zdolności rescEU określone w umowach operacyjnych.

3. W przypadku kolidujących ze sobą wniosków o pomoc przy podejmowaniu decyzji o lokalizacjach rozmieszczenia zdolności rescEU uwzględnia się następujące kryteria dodatkowe:

- a) przewidywane zagrożenie życia ludzi;
- b) przewidywane zagrożenia dla infrastruktury krytycznej, o której mowa w art. 2 lit. a) dyrektywy Rady 2008/114/WE⁽⁴⁾, niezależnie od tego, czy znajduje się ona na terytorium Unii;
- c) przewidywane skutki klęsk lub katastrof, w tym skutki dla środowiska;
- d) potrzeby wskazane przez ERCC, a także wszelkie istniejące plany rozmieszczenia zdolności;
- e) potencjalne ryzyko rozprzestrzeniania się klęsk lub katastrof;
- f) skutki społeczno-gospodarcze;
- g) uruchomienie klauzuli solidarności zgodnie z art. 222 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;
- h) inne istotne czynniki operacyjne.

⁽⁴⁾ Dyrektywa Rady 2008/114/WE z dnia 8 grudnia 2008 r. w sprawie rozpoznawania i wyznaczania europejskiej infrastruktury krytycznej oraz oceny potrzeb w zakresie poprawy jej ochrony (Dz.U. L 345 z 23.12.2008, s. 75).

Artykuł 4

Kryteria dotyczące decyzji o demobilizacji i wycofaniu zdolności

1. Zdolności rescEU podlegają demobilizacji w następujących przypadkach:
 - a) po otrzymaniu uprzedniego powiadomienia o zamknięciu sprawy w CECIS lub
 - b) w przypadku podjęcia decyzji o wycofaniu zgodnie z ust. 2.
2. Decyzję o wycofaniu zdolności rescEU podejmuje Komisja za pośrednictwem ERCC, gdy istnieje większa potrzeba operacyjna zaangażowania odnośnych zdolności w innym miejscu lub gdy potrzeby na miejscu nie uzasadniają już ich dalszego wykorzystania. Decyzja jest podejmowana w ścisłej koordynacji z państwem członkowskim przyjmującym zdolności rescEU i państwem członkowskim lub państwami członkowskimi zwracającymi się o pomoc, a także w stosownych przypadkach z państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi.
3. Przy podejmowaniu decyzji, o której mowa w ust. 2, Komisja uwzględni między innymi kryteria wymienione w art. 3 ust. 2 i 3.

Artykuł 5

Krajowe wykorzystanie zdolności rescEU

1. Państwa członkowskie korzystające ze zdolności rescEU do celów krajowych zapewniają:
 - a) dostępność i gotowość do operacji w ramach unijnego mechanizmu w terminie przewidzianym w odpowiednich wymogach dotyczących jakości, chyba że dokonano innych ustaleń z Komisją;
 - b) równe traktowanie zdolności rescEU i innych zdolności krajowych w zakresie odpowiedniego utrzymania, przechowywania, ubezpieczenia, obsady personelu i innych odpowiednich działań w zakresie zarządzania i utrzymania;
 - c) szybką naprawę w razie uszkodzenia.
2. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję za pośrednictwem ERCC o krajowym wykorzystaniu zdolności rescEU i przedkładają sprawozdanie po ich wykorzystaniu.
3. W przypadku gdy krajowe wykorzystanie zdolności rescEU ma wpływ na dostępność, o której mowa w ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu, państwa członkowskie przed ich rozmieszczeniem uzyskują zgodę Komisji za pośrednictwem ERCC.

Państwa członkowskie zapewniają dostępność w możliwie najkrótszym czasie, w przypadku gdy zdolności rescEU są potrzebne do reagowania w ramach unijnego mechanizmu.

Artykuł 6

Odmowa oddelegowania personelu poza terytorium Unii

1. W przypadku gdy zgodnie z art. 12 ust. 10 decyzji nr 1313/2013/UE podjęto decyzję o rozmieszczeniu zdolności rescEU poza Unią, państwa członkowskie mogą odmówić oddelegowania swojego personelu w następujących przypadkach:
 - a) gdy zerwane zostały stosunki dyplomatyczne między państwem członkowskim a wnioskującym państwem trzecim;
 - b) gdy konflikt zbrojny, zagrożenie takim konfliktem lub inne równie poważne przyczyny skutkowałyby zagrożeniem dla bezpieczeństwa personelu i uniemożliwiłyby danemu państwu członkowskiemu wypełnianie obowiązku dochowania należytej staranności.
2. Państwo członkowskie odmawiające oddelegowania swojego personelu niezwłocznie informuje o tym Komisję i przedstawia jej stosowne uzasadnienie.

Artykuł 7

Ogólna treść umów operacyjnych

Umowy operacyjne, o których mowa w art. 12 ust. 5 decyzji nr 1313/2013/UE między innymi:

- a) określają charakter podmiotu przyjmującego zdolności rescEU;
- b) określają lokalizację przyjmowanych zdolności rescEU;

- c) zawierają informacje na temat odpowiedniej logistyki i ubezpieczeń;
- d) przedstawiają zarys krajowego procesu podejmowania decyzji w celu zapewnienia dostępności i gotowości zdolności rescEU do operacji w ramach unijnego mechanizmu w terminach przewidzianych w odpowiednich wymogach dotyczących jakości;
- e) zawierają aktualne informacje na temat personelu, w tym warunków ich zatrudnienia, umów ubezpieczenia, szkoleń, a także opis środków, które zostały podjęte w celu zagwarantowania ich rozmieszczenia na szczeblu międzynarodowym;
- f) zawierają plan prac w zakresie utrzymania;
- g) określają szczegółowe wymogi w zakresie sprawozdawczości;
- h) określają wymogi dotyczące wyeksponowania Unii, o których mowa w art. 20a decyzji nr 1313/2013/UE.

Artykuł 8

Wymogi dotyczące wyeksponowania w odniesieniu do wykorzystania zdolności rescEU

W przypadku gdy zdolności rescEU są wykorzystywane w operacjach reagowania w ramach unijnego mechanizmu, należy zapewnić odpowiednie wyeksponowanie Unii zgodnie z art. 20a decyzji nr 1313/2013/UE przez państwo członkowskie przyjmujące zdolność rescEU oraz państwo członkowskie zwracające się o pomoc.

Artykuł 9

Odpowiedzialność i odszkodowanie za szkody

Państwa członkowskie powstrzymują się od wnoszenia jakichkolwiek roszczeń wobec Komisji z tytułu szkód wynikających z interwencji związanych z udzielaniem pomocy w ramach unijnego mechanizmu lub z tytułu konsekwencji nierozmieszczenia, demobilizacji lub wycofania zdolności rescEU zapewnianych w ramach unijnego mechanizmu oraz na mocy niniejszej decyzji, o ile nie zostanie udowodnione, że szkody te są wynikiem oszustwa lub poważnego uchybienia.

Artykuł 10

Zasady certyfikacji i rejestracji

1. Państwa członkowskie zapewniają certyfikację i rejestrację zdolności rescEU zgodnie z obowiązującymi zasadami i przepisami krajowymi i międzynarodowymi.
2. W przypadku gdy zdolności rescEU są wykorzystywane do wielu celów, należy doprowadzić do końca odpowiednią certyfikację i rejestrację.
3. Państwa członkowskie certyfikują zdolności rescEU w ramach procesu certyfikacji w kontekście unijnego mechanizmu tak szybko, jak to możliwe i zgodnie z art. 11 ust. 4 decyzji nr 1313/2013/UE oraz rozdziałem 5 decyzji wykonawczej Komisji 2014/762/UE ⁽⁵⁾. Zdolności rescEU, w odniesieniu do których trwa unijna procedura certyfikacji, mogą być rozmieszczane zgodnie z art. 3.

Artykuł 11

Całkowite szacunkowe koszty zdolności rescEU w zakresie gaszenia pożarów lasów z powietrza

1. Kategorie kosztów, o których mowa w pkt 1–6 i 8 załącznika IA do decyzji nr 1313/2013/UE, są uwzględniane przy obliczaniu całkowitych szacunkowych kosztów zdolności rescEU w zakresie gaszenia pożarów lasów z powietrza.
2. Koszty należące do kategorii „Koszty wyposażenia”, wymienionej w pkt 1 załącznika IA do decyzji nr 1313/2013/UE, w odniesieniu do zdolności gaszenia pożarów lasów z powietrza z wykorzystaniem samolotów oblicza się na podstawie cen rynkowych mających zastosowanie w momencie nabycia, wynajmu lub leasingu odnośnych zdolności zgodnie z art. 12 ust. 3 decyzji nr 1313/2013/UE. W przypadku gdy państwa członkowskie nabywają, wynajmują lub leasingują zdolności rescEU, przekazują Komisji udokumentowane dowody potwierdzające rzeczywiste mające zastosowanie ceny rynkowe.

⁽⁵⁾ Decyzja wykonawcza Komisji 2014/762/UE z dnia 16 października 2014 r. ustanawiająca zasady wdrażania decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności oraz uchylająca decyzje Komisji 2004/277/WE, Euratom oraz 2007/606/WE, Euratom (Dz.U. L 320 z 6.11.2014, s. 1).

Koszty należące do kategorii „Koszty wyposażenia”, o której mowa w pkt 1 załącznika IA do decyzji nr 1313/2013/UE, w odniesieniu do zdolności gaszenia pożarów lasów z powietrza z wykorzystaniem śmigłowców oblicza się na podstawie cen rynkowych mających zastosowanie w momencie nabycia, wynajmu lub leasingu odnośnych zdolności zgodnie z art. 12 ust. 3 decyzji nr 1313/2013/UE. W przypadku gdy państwa członkowskie nabywają, wynajmują lub leasingują zdolności rescEU, przekazują Komisji udokumentowane dowody potwierdzające rzeczywiste mające zastosowanie ceny rynkowe.

3. Koszty należące do kategorii wymienionych w pkt 2–6 i 8 załącznika IA do decyzji nr 1313/2013/UE, w odniesieniu do zdolności gaszenia pożarów lasów z powietrza z wykorzystaniem samolotów oblicza się przynajmniej raz w okresie każdego wieloletnich ram finansowych począwszy od okresu 2014–2020, biorąc pod uwagę informacje dostępne Komisji, w tym inflację i kalkulacje kosztów przeprowadzone do celów finansowania zdolności krajowych zgodnie z art. 35 decyzji nr 1313/2013/UE. Koszty te są wykorzystywane przez Komisję w celu zapewnienia rocznej pomocy finansowej.

Koszty należące do kategorii wymienionych w pkt 2–6 i 8 załącznika IA do decyzji nr 1313/2013/UE, w odniesieniu do zdolności gaszenia pożarów lasów z powietrza z wykorzystaniem śmigłowców oblicza się przynajmniej raz w okresie każdego wieloletnich ram finansowych począwszy od okresu 2014–2020, biorąc pod uwagę informacje dostępne Komisji, w tym inflację i kalkulacje kosztów przeprowadzone do celów finansowania zdolności krajowych zgodnie z art. 35 decyzji nr 1313/2013/UE. Koszty te są wykorzystywane przez Komisję w celu zapewnienia rocznej pomocy finansowej.

Artykuł 12

Kwalifikowalne koszty operacyjne

1. Koszty operacyjne, o których mowa w art. 23 ust. 2 oraz art. 23 ust. 4b i 4c decyzji nr 1313/2013/UE, obejmują wszystkie koszty funkcjonowania zdolności podczas danej operacji, które są niezbędne do zapewnienia ich skuteczności operacyjnej. Koszty te mogą obejmować w stosownych przypadkach koszty związane z personelem, transportem międzynarodowym i lokalnym, logistyką, materiałami eksploatacyjnymi i dostawami, utrzymaniem, a także inne koszty niezbędne do zapewnienia skutecznego wykorzystania odnośnych zdolności.
2. Koszty, o których mowa w ust. 1, nie kwalifikują się do finansowania w przypadku, gdy są pokrywane ze wsparcia ze strony kraju-gospodarza, na mocy art. 39 decyzji wykonawczej 2014/762/UE lub zgodnie z art. 3 ust. 2 decyzji wykonawczej (UE) 2019/570, lub gdy są finansowane za pośrednictwem innych instrumentów finansowych Unii.
3. Procedury dotyczące ubiegania się o wsparcie w zakresie transportu, o których mowa w art. 48, art. 49 ust. 1 i 3, art. 51, art. 53 i załączniku VIII do decyzji wykonawczej 2014/762/UE, stosuje się odpowiednio do wniosków o pomoc finansową na pokrycie kosztów operacyjnych do czasu, gdy zostaną one w odpowiednich przypadkach zastąpione.

Artykuł 13

Adresaci

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 31 lipca 2019 r.

W imieniu Komisji
Christos STYLIANIDES
Członek Komisji